

Sygn. akt **VIII Ua 14/15**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska (spr.)
Sędziowie:	SSO Jolanta Łanowy SSO Joanna Smycz
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 6 sierpnia 2015r. w Gliwicach

sprawy z odwołania P. M. (M.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

przy udziale zainteresowanej (...) Spółce Akcyjnej w K.

o zasiłek wyrównawczy

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 11 czerwca 2013 r. **sygn. akt** VI U 294/12

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddala odwołanie.

(-) SSO Jolanta Łanowy (-) SSO Grażyna Łazowska (spr.) (-) SSO Joanna Smycz

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Transkrypcja uzasadnienia wygłoszonego

w dniu 6.08.2015 r. w sprawie VIII Ua 14/15

w zakresie znaczników czasowych 00:03:18 - 00:19:20.

	x_ (...)_VIII_Ua_14_15_51_ (...)_ (...)_ (...)_ (...)_X.mp4
--	--

* * * * * początek tekstu

Przewodniczący 00:00:00.848]

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 maja 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych w C. odmówił ubezpieczonemu P. M. prawa do zasiłku wyrównawczego, bowiem lekarz orzecznik ZUS stwierdził brak potrzeby rehabilitacji zawodowej ubezpieczonego.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domaga się przyznania prawa do zasiłku wyrównawczego, w oparciu o przepisy Ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych. (...) Spółka Akcyjna w K. przychyliła się do stanowiska odwołującego.

Wyrokiem z dnia 11 czerwca 2013 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do zasiłku wyrównawczego.

Sąd Rejonowy ustalił, że decyzją z dnia 17 marca 2011 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w G. stwierdził u odwołującego chorobę zawodową, pylicę płuc, pylicę górników kopalń węgla kamiennego. W związku ze stwierdzoną chorobą zawodową i ustalonym 10-cio % uszczerbkiem na zdrowiu, pracodawca, to jest (...) Spółka Akcyjna przeniósł ubezpieczonego na inne stanowisko pracy, wskutek czego uległo zmniejszeniu jego wynagrodzenia... jego wynagrodzenie. Pracodawca przez okres kilku miesięcy wypłacał mu dodatek wyrównawczy.

W tym stanie faktycznym Sąd I instancji uznał, że odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy wskazał, że do zasiłku wyrównawczego wynikającego z artykułu 6 i 7 Ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych, tekst jednolity, Dziennik Ustaw 2009 roku, numer 167, pozycja 1322 z późniejszymi zmianami, dalej jako Ustawa wypadkowa, znajdują zastosowanie przepisy artykułu 23 do 26 Ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, tekst jednolity, Dziennik Ustaw 2014 roku, pozycja 156 z późniejszymi zmianami, dalej jako Ustawa zasiłkowa z uwzględnieniem szeregu, szeregu odmienności zasiłku gwarantowanego w ramach tak zwanej Ustawy wypadkowej.

Sąd I instancji uznał, że po myśli artykułu 23 Ustawy zasiłkowej prawo do tego zasiłku przysługuje ubezpieczonemu będącemu pracownikiem ze zmniejszoną sprawnością do pracy, wykonującemu pracę w zakładowym lub Międzyzakładowym Ośrodku (...) lub u pracodawcy na wyodrębnionym stanowisku pracy, dostosowanym do potrzeb adaptacji lub przyuczenia do określonej pracy i to pod warunkiem, że jego miesięczne wynagrodzenie osiągnięte podczas rehabilitacji jest niższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ustalonego w myśl artykułu trzydzieści... w myśl artykułów 36 do 42 tej Ustawy. Z kolei Ustawa wypadkowa w artykule 6. wymaga jedynie, aby doszło do obniżenia wynagrodzenia pracownika wskutek stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, milczy natomiast na temat pozostałych przesłanek z artykułu 23 Ustawy zasiłkowej, w tym nie precyzuje wymagań dotyczących miejsca zatrudnienia takiego pracownika. W ocenie Sądu I instancji przepisy Ustawy zasiłkowej można w odniesieniu do zasiłku wyrównawczego zastosować nie tylko odpowiednio, to jest uwzględniając specyfikę ubezpieczenia wypadkowego i kwalifikowany rodzaj ryzyka, którego wystąpienie warunkuje prawo do określonych świadczeń, ale także w ograniczonym zakresie, a mianowicie odnośnie ustalenia prawa do zasiłku wyrównawczego w sensie procedury i kompetentnego podmiotu, podstawy jego wymiaru, wysokości oraz zasady [? 00:04:03.065] wypłaty. W konsekwencji

Sąd Rejonowy stwierdził, że dla nabycia prawa do zasiłku wyrównawczego nie jest konieczne spełnienie przesłanek z artykułu 23 Ustawy zasiłkowej, a wystarczającym jest stwierdzenie, że ubezpieczony jest pracownikiem, skutkiem wypadku przy pracy lub choroby zawodowej jest wystąpienie stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, a efektem tego uszczerbku obniżenie wynagrodzenia ubezpieczonego.

Apelację od punktu 1. i 3. wyroku wniósł organ rentowy zarzucając naruszenie prawa materialnego, artykułu 23 ustęp 1 Ustawy z 25 czerwca 1999 roku, w związku z artykułem 7. Ustawy z dnia 30 października 2002 roku, przez jego błędną wykładnię

i niezastosowanie polegające na przyjęciu, że Ustawa o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków w sposób wyczerpujący określa przesłanki nabycia prawa do zasiłku wyrównawczego, co oznacza, że artykuł 23 Ustawy zasiłkowej nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie oraz naruszenie przepisów postępowania artykułu 477(1) paragraf 3(1) k.p.c. w związku z artykułem 14 ustęp 2a Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i artykułu 23 ustęp 2 i 5 Ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, poprzez jego niezastosowanie. W związku z powyższymi zarzutami apelujący wniósł o uchylenie punktu 1. i 3. zaskarżonego wyroku i o, i o odrzucenie, ewentualnie oddalenie odwołania, a także uchylenie postanowienia w przedmiocie zasądzonych kosztów procesu.

Ubezpieczony i zainteresowana wnieśli o oddalenie apelacji, zgadzając się ze stanowiskiem Sądu Rejonowego.

Wyrokiem z dnia 21 listopada 2013 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił apelację organu rentowego od powyższego wyroku, dzieląc ustalenia i ocenę prawną Sądu

I instancji. Zdaniem Sądu Odwoławczego wykładnia językowa, celowościowa

i systemowa prowadzą do takiej interpretacji artykułu 6 ustęp 1 punkt 3 i artykułu

7 Ustawy wypadkowej, w związku z artykułem 23 ustęp 1 Ustawy zasiłkowej, jakiej dokonał Sąd I instancji. Nie zmienia tego uzasadnienia, nie zmienia tego uzasadnienie projektu Ustawy wypadkowej Sejm Rzeczypospolitej, czwarty.... Rzeczypospolitej, 4. kadencji numer druku 585, gdyż przy interpretacji przepisu istotna jest jego treść, cel Ustawy, w której przepis się znajduje oraz usytuowanie normy w systemie prawa. Zastosowanie tych metod wykładni nie uzasadnia przyjęcia, że warunkiem koniecznym

do przyznania zasiłku wyrównawczego jest poddanie się rehabilitacji zawodowej przez ubezpieczonego, który uległ wypadkowi przy pracy, lub u którego stwierdzono chorobę zawodową.

W skardze kasacyjnej organ rentowy zarzucił naruszenie prawa materialnego, to jest artykułu 7 Ustawy wypadkowej przez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu

i odpowiednie stosowanie przepisów o świadczeniach pieniężnych

z ubezpieczenia chorobowego przy ustaleniu prawa do zasiłku wyrównawczego

z ubezpieczenia wypadkowego, polega na pominięciu artykułu 23 ustęp 1 Ustawy zasiłkowej, jak również naruszenia artykułu 23 ustęp 1 Ustawy zasiłkowej w związku

z artykułem 7 Ustawy wypadkowej, polegające na przyjęciu, że Ustawa ta w sposób wyczerpujący określa przesłanki nabycia prawa do zasiłku wyrównawczego, co oznacza, że artykuł 23 ustęp 1 Ustawy zasiłkowej nie znajduje zastosowania przy ustalaniu prawa do zasiłku wyrównawczego z ubezpieczenia wypadkowego. Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi

II instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy uznał skargę kasacyjną za usprawiedliwioną i wyrokiem z dnia 18 lutego 2015 roku, sygnatura akt 1 UK 243/14 uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego. W uzasadnieniu wyroku Sąd Najwyższy wskazał, że przepis artykułu 6 ustęp 1 Ustawy wypadkowej wymienia świadczenia przysługujące z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, zaliczając do nich między innymi zasiłek wyrównawczy dla ubezpieczonego, będącego pracownikiem,

którego wynagrodzenie uległo obniżeniu wskutek stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. W myśl artykułu 7 tej Ustawy przy ustaleniu prawa do świadczeń wymienionych w artykule

6 ustęp 1 punkt 1, 3, podstawę wymiaru jej wysokości, a także przy jej wypłacie, wypłacie stosuje się odpowiednio przepisy Ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia chorobowego z uwzględnieniem przepisów Ustawy wypadkowej. W odniesieniu

do zasiłku wyrównawczego w zakresie mającym znaczenie dla sprawy, w przepisach,

do której odpowiedniego stosowania odsyła Ustawa wypadkowa, jest artykuł 23 Ustawy zasiłkowej. Sąd Najwyższy podkreślił, że o odpowiednim stosowaniu przepisu, bądź przepisów, mówimy wówczas, gdy sama norma prawna nakazuje zastosować przepis prawny lub przepisy prawne należące do innej instytucji prawnej. Użycie, użycie w tym kontekście formuły, która mówi o odpowiednim stosowaniu przepisów, nakazuje interpretatorowi uwzględnienie ewentualnych różnic między instytucjami, do których należy przepis odsyłający i przepis odesłania. Odpowiednie stosowanie przepisów oznacza zatem możliwość ich modyfikowania ze względu na szczególne właściwości danego stosunku prawnego. Nakaz odpowiedniego stosowania przepisów służy zatem podkreśleniu z 1. strony odrębności instytucji zawierającej odesłanie i instytucji, do której ona odsyła, a z 2. ich podobieństw jurydycznych. Sąd Najwyższy zgodził się

ze stanowiskiem organu rentowego, że artykuł 6 ustęp 1 Ustawy wypadkowej zawiera jedynie katalog świadczeń przysługujących z tytułu wypadku przy pracy i choroby zawodowej oraz określa krąg podmiotów uprawnionych do tych świadczeń. W przypadku zasiłku wyrównawczego Ustawa ta, w zakresie ustalania do nich prawa, podstawy wymiaru i wysokości oraz wypłaty odsyła w artykule 7. do odpowiedniego stosowania przepisów Ustawy regulującej takie same świadczenia przysługujące z ubezpieczenia chorobowego, z zastrzeżeniem, że w wymienionym zakresie należy uwzględniać różnice wynikające z przepisów Ustawy wypadkowej. Odesłanie to oznacza, że przy ustalaniu prawa do każdego z przysługujących z ubezpieczenia wypadkowego świadczeń wymienionych w artykule 7 tej Ustawy należy stosować przepisy Ustawy zasiłkowej

w zakresie regulującym ustalenie prawa do odpowia... odpowiadających im świadczeń

z ubezpieczenia chorobowego, z modyfikacjami wynikającymi z przepisów Ustawy wypadkowej. Za błędne Sąd Najwyższy uznał stanowisko, że artykuł 6 ustęp 1 punkt

3 Ustawy wypadkowej ustanawia własne przesłanki nabycia prawa do zasiłku wyrównawczego z pominięciem przewidzianego w artykule 23 ustęp 1 Ustawy zasiłkowej, warunku poddania się rehabilitacji zawodowej. Dalej podniesiono, że zasiłek wyrównawczy wyrównując stratę w wynagrodzeniu pracownika poniesioną z powodu zmniejszenia się jego sprawności do pracy, w swoim założeniu stanowi bodziec

do poddania się rehabilitacji zawodowej. Funkcją tego świadczenia jest ułatwienie zachowania aktywności zawodowej pracownikowi, którego sprawność do pracy uległa ograniczeniu. Sąd Najwyższy wyjaśnił nadto, że przesłanką prawa do zasiłku wyrównawczego nie jest samo w sobie obniżenie wynagrodzenia pracownika, ale obniżenie tego wynagrodzenia w związku z poddaniem się rehabilitacji zawodowej, której celem jest przystosowanie pracownika do sytuacji związanej z mniejszą sprawnością do wykonywania dotychczasowej pracy lub przesunięcia go do innej pracy.

Z tego względu zasiłek wyrównawczy przysługuje maksymalnie przez okres 24. miesięcy od dnia podjęcia rehabilitacji zawodowej przez pracownika, a więc czas uznany przez ustawodawcę za wystarczający do przystosowania się pracownika do nowej sytuacji związanej z ograniczeniami w wykonywaniu dotychczasowej pracy lub przyuczenia go do innej pracy. Sąd Najwyższy wskazał na brak przekonywujących argumentów uzasadniających pogląd, że ta funkcja zasiłku wyrównawczego uzależniona jest

od przyczyny zmniejszenia się sprawności do pracy i nie obejmuje sytuacji, w której zostało ono spowodowane uszczerbkiem na zdrowiu doznany w wyniku wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. Odmowa przypisania tej funkcji zasiłkowi wyrównawczemu przysługującemu z ubezpieczenia wypadkowego, pozostaje

w sprzeczności z uzasadnieniem projektu Ustawy wypadkowej, nadto prezentowane przez Sądy orzekające stanowisko prowadzi do nadania temu świadczeniu stałego charakteru. Uniezależnienie bowiem nabycia prawa do przedmiotowego zasiłku od warunku poddania się rehabilitacji zawodowej powoduje, że przysługiwałby on przez cały czas uzyskiwania przez pracownika obniżonego wynagrodzenia z przyczyny określonej w artykule 6 ustęp

1 punkt 3 Ustawy wypadkowej, a więc w istocie bezterminowo. A taki rezultat wykładni, jak wskazał Sąd Najwyższy, nie znajduje żadnego potwierdzenia w przepisach Ustawy wypadkowej oraz nie daje się pogodzić z artykułem 23 ustęp 3 i 4 Ustawy wypadkowej. Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja organu rentowego od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 11 czerwca 2013 roku zasługuje na uwzględnienie. Na początku wskazać należy, że Sąd I instancji nie dopuścił się naruszenia prawa procesowego, bowiem w sprawie było..., brak było podstaw

do odrzucenia odwołania w oparciu o artykuł 477(9) paragraf 3(1) k.p.c. Przepis ten ma zastosowanie w sprawie, w której zaskarżona decyzja dotyczy świadczenia

z ubezpieczenia społecznego, do którego prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji. W niniejszej sprawie ta przesłanka nie występuje, bowiem przedmiotem sporu nie było prawo do świadczenia związane z niezdolnością do pracy lub samodzielnej egzystencji. Trafny natomiast okazał się zarzut naruszenia prawa materialnego, a to artykułu 23 ustęp 3, 4 Ustawy zasiłkowej, w związku z artykułem 7 Ustawy wypadkowej. W niekwestionowanym stanie faktycznym sprawy brak było podstaw do przyznania ubezpieczonemu prawa do zasiłku wyrównawczego, jako że orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS nie stwierdzono potrzeby przeprowadzenia rehabilitacji zawodowej ubezpieczonego. Jak to wyjaśnił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 18 lutego 2015 roku, przesłanką prawa do zasiłku wyrównawczego jest nie samo w sobie obniżenie wynagrodzenia pracownika na wskutek choroby zawodowej, lecz obniżenie tego wynagrodzenia w związku z poddaniem się rehabilitacji zawodowej. Sąd Okręgowy w całości podziela przedstawione wyżej stanowisko Sądu Najwyższego, co czyni zbytecznym jego powtarzanie. W konsekwencji stwierdzić należy, że ubezpieczony nie spełnia przesłanek nabycia prawa do zasiłku wyrównawczego, a zatem prawidłowo organ rentowy decyzją z dnia 21 maja 2012 roku odmówił mu prawa do tego świadczenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie artykułu 386 paragraf 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił odwołanie. Organ rentowy nie wniósł

o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, a zatem Sąd Okręgowy nie miał podstaw do orzekania w tym zakresie.

(...)

(...)